

ARQUEOCEC

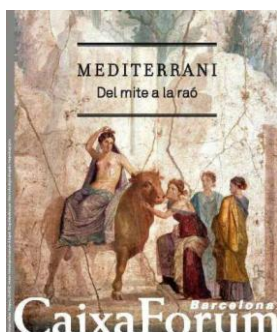
**FULL INFORMATIU DEL GRUP D' ARQUEOLOGIA
PELEGRÍ CASADES I GRAMATXES
(SECCIÓ D' HISTÒRIA I ART)**

**ANY 4
JUNY 2014**

Nú M. 35

ACTIVITATS FETS I NOTÍCIES D'ARQUEOLOGIA I PATRIMONI

CAIXA FÒRUM

Visita a l'exposició "**MEDITERRANI del mite a la raó**"

Dimecres 4 de juny

Explicacions històriques i arqueològiques a càrrec del professor

Joan Alberich

Sala d'Actes del Centre

Conferència a càrrec del Sr. **Francesc Ferrés**,
Sobre les excavacions realitzades al castell de
Sant Llorenç del Munt a Sant Julià de Vilatorrada.

Dimecres 25 de juny

Excursió – visita al castell de Sant Llorenç de Munt
a Sant Julià de Vilatorrada (Osona).

També es visitarà el poblat ibèric de Puig Castellet a
Folgueroles (Osona)

Guia: **Albert Vidal**

Diumenge 29 de juny

CONFERÈNCIES

4 de juny

Control i excavacions arqueològiques fetes durant l'obra del gasoducte Martorell-Figueroles: tram sud Martorell-Hostalric (Atics, SL).

18 de juny

El poble medieval abandonat de la Santa Creu de Rodes (el Port de la Selva, Alt Empordà).

25 de juny

Història de l'arqueologia catalana. Formació i estabilització (1907-1975)

Organitza: Departament de Cultura. Direcció General d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni, Servei d'Arqueologia i Paleontologia.

Lloc i hora: Palau Marc, sala d'actes. Rambla Santa Mònica, 8 Barcelona, a les 19,00 h

2

EL CERCLE CARTAILHAC ÉS LA PRINCIPAL NOVETAT DE LA XARXA MENORCA MONUMENTAL

Una de les principals novetats de la Xarxa Menorca Monumental, és la possibilitat de visitar el Cercle Cartailhac, excavat i restaurat recentment. Rep el seu nom del famós investigador francès que va visitar les Balears en el segle XIX, el mateix que no creia en l'autenticitat de les pintures d'Altamira. Forma part del poblat de Torre d'en Galmés, sent sens dubte l'exemplar més espectacular de casa talaiòtica conegut fins ara a l'illa. Destaca per les seves llindes que permeten accedir a l'habítacle, situades a una alçada aproximada d'uns dos metres i mig, segons va assenyalar el director insular de Patrimoni, Amador Marí. Així mateix Marí va anunciar la propera incorporació a la Xarxa del poblat talaiòtic de Montefi a Ciutadella, on en aquests moments s'hi estan portant a terme diferents tasques d'adequació.

Ceràmica per farcir sostres

Es va utilitzar ceràmica per omplir l'espai buit sobre les voltes, com es feia en aquella època

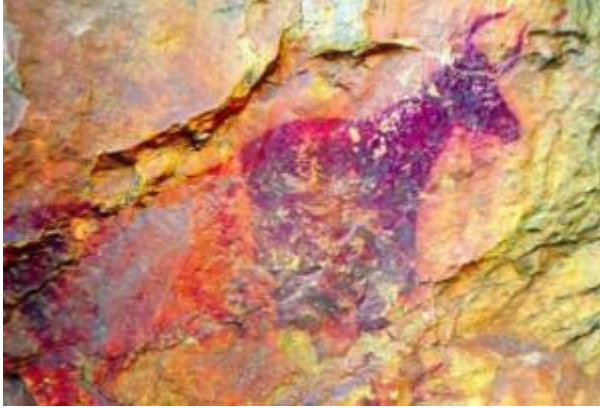
Les obres de rehabilitació de la Casa de Convalecència de Vic han posat a disposició dels arqueòlegs 200 peces senceres

El mestre d'obres Francesc Ruaix, que l'any 1774 dirigia els treballs de construcció de la Casa de Convalecència de Vic, necessitava un material per omplir l'espai que quedava sobre les voltes, entre aquestes i el sostre del pis superior. Havia de ser un material “que pesés poc i que fos buit”, explica l'arqueòloga Anna Gómez.

I, seguint una tècnica habitual en l'època, va utilitzar la ceràmica. D'aquesta manera, més de 200 peces van quedar amagades durant dos segles i mig, fins que les obres de rehabilitació que fa dos anys es van fer a l'edifici per situar-hi l'agència d'emprenedoria Creacció van permetre que tot aquest material tornés a la llum.

Els objectes trobats, la majoria del segle XVIII, són vasos de diferents formes i usos: de càntrics a olles, de bacins a xicres.

NOVES PINTURES RUPESTRES

El passat mes de maig es donava a conèixer un abric amb pintures rupestres localitzat al municipi de Vilafranca del Cid (Castelló) en què s'hi ha pogut identificar, fins al moment, dotze figures, humanes i d'animals que devien tenir uns 7.000 anys d'antiguitat. Les pintures representen escenes relacionades amb la caça, amb figures com ara d'arquers, braus i cabres.

Els treballs arqueològics de recuperació d'aquestes pintures es van dur a terme el novembre de 2013, fruit de la col·laboració entre l'Ajuntament de Vilafranca i el Ministerio de Cultura i han estat dirigits pels arqueòlegs Inés Domingo (ICREA/Universitat de Barcelona/SERP) i Dídac Román (Universitat de Tolouse Le Mirail/Universitat de València).

Els arqueòlegs responsables de la intervenció han manifestat que les figures presenten nous elements i representacions insòlits en l'art rupestre llevanti, que properament donaran a conèixer un cop es dugui a terme l'anàlisi detallada de les pintures. Fins que es determinin les mesures de seguretat que s'hi adoptarà, pel moment, la localització de les pintures es mantindrà en secret. El jaciment localitzat permetrà relacionar les pintures de Valltorta-Gasulla amb les del Baix Aragó, ja que es troben en un zona de trànsit entre les dues zones. Fins ara se suposava que hi havia una connexió entre elles però encara no s'havia trobat el nexa que les unís. Aquesta important troballa suma nous valors a les pintures rupestres de l'arc llevanti, inscrites a la llista de Patrimoni Mundial de la Unesco.

EXPOSICIÓ FOTOGRÀFICA

Aquest passat mes de maig es va inaugurar al **Museu d'Arqueologia de Catalunya a Barcelona** (Passeig. de Santa Madrona, 39-41, Parc de Montjuïc), l'exposició fotogràfica: "Machu Picchu: la ciutat sagrada dels inques", que romandrà oberta fins el 27 de juliol de 2014.

Machu Picchu és un referent per a l'arqueologia peruana i mundial, i un dels seus llocs epònims. El complex arqueològic celebra més d'un segle del seu descobriment, temps durant el qual s'hi ha dut a terme múltiples intervencions, tant d'excavació i restauració arqueològica com de conservació, amb la finalitat de conèixer l'indret i d'implantar mesures que permetin una adequada gestió del lloc arqueològic i del seu entorn natural.

L'exposició té com a objectiu fonamental difondre la

riquesa cultural i natural del complex arqueològic de Machu Picchu, considerat meravella del món i Patrimoni Cultural de la Humanitat per la UNESCO.

4

LA SAGRERA

La segona fase d'intervenció arqueològica a l'àrea de la futura estació de la Sagrera, que es du a terme des del març de 2012, ha permès localitzar i excavar noves estructures corresponents a la vil·la romana del Pont del Treball, excavada ja parcialment l'any 2011. S'ha treballat en una superfície de 9.000 m², que cal afegir als 1.150 m² ja excavats a la primera fase, on s'han localitzat estructures corresponents a les parts rústica, fructuària i urbana de la vil·la. El conjunt d'habitacions i espais de la zona domèstica és la prolongació directa dels àmbits ja coneguts, mentre que a la part productiva, de la qual no es tenien dades fins al moment, cal destacar un gran edifici destinat a la producció de vi, on hi van funcionar coetàniament fins a sis grans premses.

Panoràmica de les excavacions

EL MUSEU D'ISRAEL EXPOSA LA SEVA COL·LECCIÓ DE MÀSCARES DEL PERÍODE NEOLÍTIC

El Museu d'Israel acaba amb aquesta pionera exposició una dècada d'investigació. “**Cara a Cara: Les màscares més antigues del món**” exhibeix dotze màscares neolítiques extraordinàries, totes elles originàries de la mateixa regió a l'antiga Terra d'Israel.

La mostra, que es podrà veure fins el 13 de setembre d'enguany, reuneix per primera vegada aquest conjunt a l'indret del seu naixement, i permetrà contemplar moltes d'aquestes màscares per primera vegada, donat que la majoria d'elles no s'havien presentat en públic fins ara.

Nota de la Redacció.- L'anunciada excursió de recerca als dòlmens de la Vall de Cabó, prevista per al passat mes de maig, es va haver de suspendre per causes imprevistes, resta doncs a l'espera d'una nova oportunitat.

5

OXIRRINC

Una missió arqueològica ha trobat les tombes d'un destacat escriba i d'una família sacerdotal que es remunten a l'època de la XXVI dinastia (663-525 aC.), època saïta, segons que va informar el Ministeri egipci d'Antiguitats.

El descobriment, que inclou estàtues, atuells funeraris i utensilis de l'època, es va realitzar a la zona arqueològica d'El-Bahnasa, a la província egípcia de Minya.

L'equip arqueològic, encapçalat pel veterà arqueòleg català **Josep Padró**, porta vint anys excavant l'àrea de l'antiga ciutat d'Oxirrinc.

El ministre egipci d'Antiguitats, Mohamed Ibrahim, va assenyalar en un comunicat, que a l'enterrament de l'escriba s'hi va trobar la mòmia en bon estat amb les eines d'escriure, com un tinter de bronze i dos càlams (plomes de canya per escriure amb tinta).

L'altra tomba pertany a una família sacerdotal els membres de la qual treballaven en el proper temple d'Osireion, una estructura subterrània dedicada al déu Osiris.

Els arqueòlegs també trobaren sarcòfags de pedra, urnes amb escriptura jeroglífica, desenes d'estàtues d'Osiris, monedes de bronze i peixos momificats.

Ibrahim va explicar que el seu ministeri està preparant un projecte per a desenvolupar i rehabilitar aquest indret arqueològic per incloure'l amb els itineraris turístics.

STONEHENGE,

un assentament 3.000 anys més antic del que es pensava

Efectivament, una excavació finançada amb diner particular ha demostrat que l'indret d'Stonhenge ja era un assentament 3000 anys abans de la construcció del monument.

L'excavació arqueològica, localitzada a un quilòmetre i mig dels famosos megàlits, ha revelat que la zona havia estat ocupada per humans des del 7.500 a.C.

El Dr. Joshua Pollard, de la Universitat de Southampton, va dir que **“l'equip havia trobat la comunitat que va posar el primer monument de Stonehenge”**.

El projecte, de petit format, estava dirigit per l'arqueòleg David Jacques, de la Universitat Oberta. Ell ja havia detectat l'indret d'Amesbury per primer cop en observar unes fotografies aèries quan era estudiant. Les fotografies, que estaven en un arxiu de la Universitat de Cambridge, mostraven un enclavament que es coneixia amb el nom de Camp de Vespassià, a només un quilòmetre i mig de Stonehenge.

“Tot el paisatge està ple de monuments prehistòrics i és extraordinària la forma en que aquest indret ha estat amagat per a l'arqueologia durant tant de temps”.

Per a un projecte que ha tingut limitacions financeres, està generant una gran expectativa entre altres importants arqueòlegs.

ELS PETROGLIFS DE PUSHARO

Els petroglifs de Pusharo constitueixen un testimoni cultural reeixit dels pobles amazònics que habitaven les selves dels actuals departaments de Cusco i Madre de Dios molts segles enrere. La gran concentració de signes gravats en un panell de grans dimensions converteixen aquests petroglifs en una de les manifestacions d'art rupestre més importants de l'amazonia peruana, suposadament tallats ara fa entre 1000 i 2000 anys.

Aquests petroglifs es troben a la riba del riu Palotoa, un afluent de l'Alt Madre de Dios, d'aquest mateix departament peruà. Les roques on es practicaren els gravats estan ubicades en tres sectors diferents i també a

diferents alçades respecte al nivell del riu, amb panells que oscil·len entre uns centímetres i més de 24 metres de llargada.

Tot i que l'indret és conegut de fa més de vuitanta anys, no fou reconegut fins el 2003 com a patrimoni arqueològic per l'Institut Nacional de Cultura del Perú.

Per a molts exploradors i buscadors de tresors, la zona de Pusharo i els gravats rupestres estarien relacionats amb Paititi, llegendària ciutat perduda dels inques, o regne preinca, que podria haver existit a

l'est dels Andes, amagada en algun indret de la selva del sud-est del Perú, nord de Bolívia o sud-oest del Brasil. Per aquest motiu des de fa varies dècades rep visites, siguin aquestes il·legals o autoritzades mitjançant un permís especial de la Jefatura del Parque Nacional del Manu, de grups estrangers o nacionals.

Els membres de la comunitat nativa de *Palotoa Teparo* consideren Pusharo com territori dels seus ancestres i interactuaven amb els petroglifs fins fa ben pocs anys en el marc dels seus rituals vinculats a fets col·lectius de cacera d'animals salvatges.

